

Pesta 26 septemvre (8 optomvre.)
Va ești în ffa-care dominica. | Redact. : strad'a palării nr. 7.

Nr. 39.

Anulu VII, — 1871.

Pretiuulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Georgiu Asachi.

De câte ori prindemu condeiulu, sê schi-
tiâmu viéti'a vr'unui barbatu mare, totu de-una
ne simtîmu în positiunea crestinului care intra
în biserică ; inter-
nulu nostru totu-
de-una se petrun-
de de unu simtie-
mentu, care ni
innaltia spiritulu
în sferile subli-
me. Da, viéti'a
barbatiloru mari
este unu templu,
în care petrun-
diendu, anim'a ni
se nobilitéza și
sufletulu ni se pu-
rifica, și par' câ
ne stramutâmu cu
totulu. Parasimu
lumea reala, ui-
tâmu iatrigile ei
de tôte dîlele, și
ne 'naltiâmu în o
lume noua, fru-
mósa și incuragia-
tória....

Sub impressiu-
nea acestui sim-
tiementu scrise-

ramu în fruntea acestui articolu numele de
susu, câ-ci acel'a e numele unuia din fondatorii
literaturei romane, carele a sacrificatu optu-
dieci și unulu de
ani pentru lumi-
narea némului ro-
manescu.

În considerarea
acestoru merite
natiunale venimu
dar a implinî o
detorintia placu-
ta, publicandu
aice portretulu
acestui barbatu.
Dreptu cadra la
acest'a, lasâmu sê
urmeze aice — în
lips'a de o bio-
grafia mai ampla
— urmatóriele
schitie reproduce
dupa „Curierulu
de Iasi :“

„Georgiu Asa-
chi este nascutu
la Hertia, tergu-
sioru în Moldov'a
de susu, la an.
1788 martie 1,

Georgiu Asachi.

diu'a st. Dochii, homonima cu Dakia séu Dacia, pe care elu a ilustrat'o prin balad'a „Dochi'a séu Traian'a.“

Parintele lui Georgiu, care dupa mórtea sociei sale a intratu in tagm'a calugarésca cu nume de Leonu, barbatu invetiatu, apretiuindu o educatiune clasica pentru crescerea filoru, s'a mutatu cu famili'a sa la Leopole in Galiti'a. Din etatea de 9 ani Georgiu a urmatu acolo cursulu studiiloru in limbele polóna, latina si germana, si la 1804 l'a incheiatu la universitate, capetandu si gradulu de doctoru de filosofía.

Dara totu-deodata elu s'a aplicatu la specialitatea ingineriei civile, si in etate de 17 ani a capetatu diplom'a de ingineru si architectu. Intornandu-se in Iasi, elu s'a aplicatu in lucrâ-rile artei sale.

O grea patimire, urmata dupa friguri indelungate, l'a indetorit'u dupa consultulu doctorului Belter, a schimbá clim'a. Dreptu care in lun'a aug. 1805 a caletorit'u la Vien'a, unde a urmatu studiulu inalteloru matematice sub directiunea celebrului astronomu Burg, carele fu de Napoleonu I destinat'u pentru calcululu tableloru lunarie, atâtu de folositorie navigatiunii.

Dara aceste studie fura intrerupte de invasiunea francesiloru si batali'a de la Austerlitz, dîsa a trei imperati, intre Napoleonu I, imperatul Rusiei si alu Austriei. Dupa restatornicirea pazei, Asachi a urmatu la Vien'a studiiele matematice si pictur'a pana in an. 1808.

In acea epoca Moldov'a erá ocupata de armat'a rusiana, si admiralulu Ciceagof, supracomandantele ei, prin interventiuena parintelui lui Asachi, a fostu propusu acestuia in corpulu ingineriloru postu cu gradulu de locotenentu; dara elu preferindu invetiatur'a clasica, in locu de a se inturná in tiér'a sa, a purcesu la Rom'a, unde s'a aplicatu la studiulu archeologiei si alu limbei italiene, in care a publicatu mai multe compuneri, intre cari si Sonetulu *scris* in diurnalulu oficialu „Il Campodoglio“, nr. 144, dupa care societatea literaria de Rom'a l'a admisu de membru extraordinariu.

La an. 1812, candu Napoleonu I a intrerinsu a sa mare espeditiune in Rusi'a, generalulu Miollis comandantulu garnisónei francesce din Rom'a. a indemnatu pe Asachi a se inturná in Moldov'a, unde, dupa dîcerea sa, armat'a francesa avea din Rusi'a sê tréca spre a restatornicí imperiulu anticu alu Daciei.

Asta idea a cletrisátu pe Asachi, dara cu intornarea sa la Iasi a audítu despre memorabil'a catastrofa in Rusi'a, si in locu de francesi

a aflatu pe principele Scarlatu Calimachi, cungiuratu de o céta de fanarioti, cari in mandrîa loru despretiuiau totu simtiementulu de natiunalitate romana, si Asachi se vediù strainu in patri'a sa. Tóte deregatoriile erau cuprinse de greci. Pe un'a numai nu puteau pune man'a, adeca: pe aceea a hotarniceii de mosfe impresurate, si care cereau nu numai cunoscinti'a limbei romane, ci inca si descifrarea vechiloru documinte.

Asachi se folosì de asta impregiurare spre a espune nevoi'a ca hotarniciei, chiar pentru alu loru propriu interesu, sê aiba cunoscintie geodesice. O asemenea propunere s'a adoptatu, si Asachi fu numitu la 1813 profesoru sciintiei teoretico-practice alu artei de ingineriu. Spre astu scopu, cu tóta greutatea termineloru tehnice, elu a compusu cea antâia data in limb'a romana unu cursu de matematica, algebra si geometria. La 1817 Asachi a organisatu pe a sa cheltuéla unu teatru de societate in salonulu hatmanului Costache Ghica.

Revolutiunea grecésca din an. 1821, care s'a fostu nascutu in Moldov'a, se facù léganulu libertâtií eiline, unde se formase combatenti, cari se respandira preste tóta Turci'a, si crudímile faptuite de cetele greciloru numiti *eteristi*, a ocasiunatu emigrarea acelei mai mari parti din locuitori. Asachi de asemenea a urmatu acestui povoiu si s'a refugitu in Basarabi'a.

Dupa ce Turci'a prin congresulu de la Laibach s'a autorisatu a infrená rescól'a grecésca, aici propuse, incâtu asta tiéra a fostu léganulu renascerii eiline, Pórt'a a numitu de domnitoriu pe Ioanu Sandru Sturza, carele chiamá pe Asachi si-lu rendù agentu diplomaticu alu Moldovei la curtea de Vien'a. In cursu de 5 ani alu petrecerii sale in acea capitala, elu avù norocirea a descoperí in mai multe orasie ale Galitiei, chrisóve de ale Domniloru Moldovei, pe cari mitropolitulu Dorofteiu in an. 1687 le-a fostu luat'u cu sine in Poloni'a, unde se refugise in cursulu resbelului regelui polonu Ioanu Sobieschi.

La asta ocasiune Asachi a avutu norocire de a cumperá documinte originale, cari adeveriau cá calugarii greci ai monastirii Trei ierarhi si-au fostu apropiatu de o suta cinci-dieci ani veniturile a loru trei mosfe, care principele Vasilie Lupu a fostu daruitu academieí de elu fondata in cuprinsulu acelei monastirii, de asemenea de elu facuta. Asachi, in a sa insusíme de referendariu séu directoriu alu scóleloru, a deschisu unu procesu calugariloru greci, care durase pana in 27 martie 1846, incâtu dupa

acelu îndelungatu periodu scólele au reintratu în proprietatea aceluor mosfe, Tomasienei, Agiudenei și Rachitenei, situate în districtulu Român, a edificieluor daruite de principele Vasile Lupu, și care calugarii greci și-a fostu însușitu. Cătră cari mosfe, prin îngrigirea și stăruința lui Asachi se adăuse și Balenei, care trespătru mosfe sunt unic'a proprietate a scóleloru publice.

Asachi în a sa însușime de referendariu s'eu directoriu alu scóleloru a secuestratu o parte din casele monastirei, unde îndată a deschisu scól'a primăria.

În cuprinsulu acestei monastiri s'a statornicitu și colegiulu, în care dnulu Georgiu Saulescu predete întâia-data gramatic'a și filolog'a română de elu compusa. În curgerea aniloru 1829—1831 Asachi s'a ocupatu la București și la Petersburg, ca secretariu alu comitetulu ad-hoc, de redactiunea constituiunii politice a Moldovei, cunoscută sub nume de „Regulamentulu organicu“, care a reintrodusu în țiera guvernulu reprezentativu și care în mare parte a servitu de basă la facerea convențiunii din 7 (19) aug. 1858.

La 1831 elu fu numitu archivarulu de stat și se ocupă cu culegerea documinteluor vechi, privitorie la drepturile țierei. La 1829, pe cându pres'a eră în fașia, găsindu-se numai la mitropolia unu teascu pentru carti bisericesci, și pe cându locuitorii țierei nu aveau altu mediulu de a află ce se petrece în afară, dară chiaru și în intru, decâtu vestile din gura în gura, elu a fostu carele celu întâiu a avutu inspirațiunea și curagiulu dintre totu a luă inițiativ'a și de a pune man'a pe stindardulu presei, fondandu aceea întâia fôia periodică „Albina română“ urmata de „Patri'a“, care a continuatu 33 ani, și „Buletinulu oficialu alu guvernulu.“ La 1839 elu a instituitu Conservatoriulu filarmonicu, a carei elevi au potutu cu succesu representă romanesce oper'a „Norm'a.“

Între multe piese teatrale de elu prelucrate, cari fura represintate pe teatrulu de societate și celu publicu, elu mai adăuse ale sale originale compuneri, precum: dramele natiunale „Petru Raresiu“, „Elena Dragosiu“ și „Turnulu Butulu“; comediele „Pedagogulu și țiganiu la ocașiunea eliberării loru de sclăvia“ etc. Elu a datu la lumina din istori'a patriei mai multe brosiure ilustrate de tablouri litografice, și fôia periodică „Icôn'a lumii“ înscită cu stampe, unu atlasu geograficu, unu tablou istoricu, lucrări cari au contribuitu la desceptarea spiritulu natiunalu și la respandire

rea cunoscinteluor folositorie, dintre cari n'au lipsitu și acele pentru tragerea nêmulu român și prin fondarea unei întâia fabrice de harthă pe a sa mica proprietate, antic'a Petrodav'a, a desceptatu industri'a natiunala, înse cu derimarea stărei sale finantiarie.

Pentru a dá la străinu o idee despre istori'a țierei, elu a tradusu și publicatu în fimb'a franceză, novelele istorice ale României, o culegere a poezieluor sale, compusa după regulele prosodiei, care le-a adoptatu la caracterulu limbii, și mai multe fragmente originale în limb'a italiană, franceză și germană. Imperatoriului Rusiei, Austriei și alu Turciei l'au onoratu cu ale loru ordine respective.

Elu fu membrulu academiului de Rom'a, alu societății Scandinave, alu arteluor frumoșe de Austri'a și alu societății de agricultură română.

Cătră aceste se cuvine a adăuge, că pe lângă cunoscinti'a limbii sale Asachi cunosea aceea polonă, rusiană, latină, germană, italiană, franceză și aceea engleză.“

La cele reproduse pân' aice mai avemu sê adăugemu, că Georgiu Asachi a repausatu la 13|25 noemvru 1869 în Iași.

În fine însemnămu aice și epitafiulu seu compusu de elu însuși în cele de pe urma dîlei ale sale. Acel'a sună astu-felu: „Epitafulu meu. Aice zace corpulu acelu carele în viața purtă numele de Georgiu Asachi, ér după ani recădiendu în pulbere sufletulu celu învia, se întorșe în sinulu celuia ce l'a fostu urzitu și caruia totu-de-una se închină prin păzirea virtutii.“

Turnulu lui Butulu.

În întreg'a romanime
Mai frumosu, mai milianu,
Mai poternicu n'a fostu nime,
Decătu Butulu moldovanu,
Ca osteanu, ca venatoriu,
Ferice și 'n alu seu doru.

Éta buciumulu de-aramă,
Ce 'n Sucev'a resunatu,
La resboiu pe juni i chiami
Cătră tiermulu departatu;
C' Alesandru domnitori
La poloni dă ajutoriu.

Dar cu Butu-i logodita
Fiic'a astui domnitori;
De elu Ana despartita
Suspina-va trista 'n doru,

Butu-i dâ parol'a sa,
C'a vení si-o va luá.

Domniti'a cu umilintia
Jurinti'a j-a pastratu,
Dar amantu-a sa credintia
Pentru alt'a a uitatu.
Cine calc' alu seu cuventu,
N'are pace in mormentu.

Óstea de la tieri straine
Dup' unu anu s'a inturnatu;
Inse Butulu nu mai vine,
Aleu! póte-a repausatu.
Dómna-i timpu de maritatu,
De jun'a ta-i pecatu.

Vai de har, de sanetate,
Ca stele ochii senini,
De-a loru lacrimi neuscate
Tulbure-su acum fantani,
C' acum unu altu petítoriu
Man'a-i cere si-alu ei doru.

Toti boierii vintu din tíera,
Si-unu printiu cu suit'a sa;
Ana plange in camara,
Câ pe Butu nu póte-uitá:
Mane preotu-a serbá
Pe domniti'a cunun'a.

Díce dóm'n'a credintiós'a:
„Nu mergu la altariulu santu!
Si voiú fi multu mai voiós'a
De m'oru duce la mormentu.
Déca Butulu nu e viu,
Patulu nuntii unu sieriu!“

Inse 'n diu'a de urgía
Are multe doftorii
O betrana, care scie
Descantece face mii.
Hâre'a vechia, pe ascunsu
Duce dómnei estu respunsu:

„S'alungi si preotu si mire,
Va veni adi Butulu teu,
In ursit'a-i mantuire
Ea va drege precum vreu,
De la crivetiu la apusu
Bune farmeci ti-am adusu

De la codru buruene,
Érb'a dînei de la Prutu,
De la vulturu dóue pone;
Ér tu, Dómna, de la Butu,
Te rogu, perulu ca sê-mi dai,
Ce de suveniru lu-ai.

Din peru sierpe vomu formá,
Dóue anele-omu legá;
Din micu degetu sange-i dá,
Si pe sierpe vomu jurá,
Cu anel'-'oiu descantá,
Si-a veni si te-a luá.“

Dóm'n'a 'n hâreca se increde,
Si s'arunca in pecatu,
Butu asculta, si purcede
De la tierinosu palatu,
Nu cum merse la resboiu:
Dómna! óre nu-i strigoiu?

In somnu tóta curtea zace,
Dóm'n'a-i tréza. — a sositu
Miediulu noptii, — paz'a tace,
Pasii de calu s'a audítu,
Ér duleulu priceputu
Ce urlá, se facu mutu.

Pórt'a curtii se deschide,
Printre pazitorii mii
Nu-si' cine ambla, o 'nehide,
Si alte usi deschide trii:
Éta-lu in albu imbracatu,
Pe-ascornutu s'a asiediatu.

Trece clip'a cea doiós'a,
Calulu rinchéza mereu.
— „Remani Ana sanetós'a,
Câ m'ascépta roibulu meu;
Au cu mine vei veni
Si-a mea purure vei fi!“

Lun'a luce, Butulu fuge
Preste munte prin hîrtopu,
Ventulu siuera si fugo,
Roibulu sare in galopu,
Si-acu-i duce p'amendoii,
„Dómna, óre nu-i strigoiu?“

Printre plaiuri neamblate
Trecu la codru si s'audu
Gemendu buhe spariate;
Cumplitu urla lupulu crudu,
De 'ntunerecu ca o radia,
Ochii tare-i schinteiéza.

„Din ceriu lun' acusi se trece,
Roibulu meu! hai in galopu,
Nóue maguri si stinsi diece
Avemu inca, si-unu hîrtopu,
Nóue riuri a saltá,
Pan' cocosiulu va cantá.

— „Unde mergemu? unde? a casa,
Chiar pe culmea lui Pionu,
Pré rarú omulu p'aici pasa
Lang' alu Docéi naltu tronu,
Unde turnulu meu va stá,
Ce 'n veci nume-mi va portá.“

— „Dulce-odoru, ah! calulu tiene,
Câ de spaima abié siedu! —
— Pe sieca pune ambe mane,
Dar in drépt'a ta ce vedu?
— Testamentulu celu santítu
Ce pop'a l'a daruitu.

— „Calulu nu-mi stâ asié'n pripa,
Câ in fuga este-acum;
Testamentulu dâ-lu in ripa!

O scenadin inchisóre.

Tiene-te, c'avemu reu drumu !
Roibulu par' câ usioratu,
Prajini diece a saltatu.

Preste lacuri si paraie
Trecu manati de-unu rece ventu,
Ici-colo câte-o vapaie
Salta de pe-unu pe-altu mormentu,
Si pe drumu ca sboratori
Petrecu mirii caletori.

— „Stai, asculta-mi a mea ruga,
De omu cale nu-i aici? —
— Calea-i buna pentru fuga,
Urma nu-i printre potici,
Er pedestrii pe aici nu-su,
Câ-i duceti alții totu pe susu.

Resaritul se infoca,
Hai! roibule in galopu!
Pan' va bate pop'a 'n toca
Avem inca unu hrtopu,
Petr'a-Teiulu a ura
Pan' cocosiulu va cantá.“

— „Ah! iubite! frâulu stringe
Sarindu calulu acelu riu,
De vr'o stanca me va frange,
Ce-ti atârna de la brâu?
— Sunt metanii de la schitu
Ce-unu sachastru-a darnitu.

Ce metanii fiorate,
Câ ai robului ochi sunt,
Vedi cum tremuru-lu resbate?
Deci arunca le de totu!
Roibu-atunci pe munte naltu
Ia o mila intr'unu saltu.

— „Cele pietre ce sê fia,
Cele cruci si sapaturi?
— Nu sunt cruci, ei e taría
Curtii mele impregiuru.
Pe zidu deca vomu suí,
Calea 'n veci vomu mantuí.

Stai, stai! roibule aici,
Pan' cocosiulu a cantatu,
Preste a multoru zari potici
Roibule tu ai sboratu.
Seîi de ce tremurâmu noi,
Crucea dóre pe-amendoi!

Ce-ai statutu, o! dulce-odóre?
Rou'a m'a muiatu de totu,
Rece-i ventulu chiar la zóre,
Sê-ti urmezu de-acum nu potu.
Tremura soc'fa ta,
Acopere-o cu-o mant'a!

Dulce dómna, éca 'ndata,
Eu voiu pune p'alu teu sinu,
A mea frunte 'nferbintata,
Ce me arde ca veninu,
De ea petr'a s'a 'ncaldí,
Dór ce-va, m'oiu recorí.

Ce colóna-i ferecata?
— Crucea ce mam'a mi-a datu.
— Crucea 'npunge ca sagéta,
Fruntea mea a incrunțatu;
Sê nu pati de ea si tu,
Lapeda-o de totu de-acú!“

Cadiendu, peri acea cruce,
Butulu dómn'a 'n bratie-a strinsu:
Celu-ce mana, celu-ce duce,
De-unu focu vinetu s'a aprinsu.
Roibulu hohotu de-omu a datu,
Si 'nc' o stanca a saltatu.

A Dociei pétra tuna,
Si cocosiulu a cantatu;
Din Hang clopotulu resuna,
Candu sahastrulu a tocatu.
Er cu discu-si stralucitu
Sórele a resaritu.

Deminéti'a candu sê viia
Santulu preotu la palatu,
Sê serbeze cununía,
Dómn'a nu s'a mai aflatu:
Pe Pionu turnulu lui Butu
De atunce s'a vediatu.

Georgiu Asachi.

Epistole literarie.

III.

Dorite frate!

Romanii si Portugesii sémena de minune
unii cu alții. Pentru-ce? nu cumva pentru câ
sunt de aceea-si órigine, se tienu de marea fa-
milia romana, precum si limb'a loru?

Nu, nu pentru acést'a!

Portugesii au o literatura, si inca ampla si
frumósa.

Romanii inca au o literatura, desi multu
mai restrinsa si mai pucinu frumósa; in fine
inse au si ei o literatura.

Portugesii inse n'au istori'a literaturii loru,
dar Romanii inca n'o au.

Éta in ce sémena Romanii si Portu-
gesii!

Tu nu vei díce, dar voru díce alții: ei!
dar ce ni trebuesce istori'a, destulu este sê fia
literatur'a!

Bine; atunci voiu díce si eu: la ce ni tre-
buesce istori'a popóreloru, destulu este câ po-
póre au esistatu si existe; destulu câ au facutu
fapte mici si mari, bune si rele; pentru ce sê le
mai insîri si pe hartía?

Éta, parerea acelor'a antâiu se aréta in
oglinnda naturala, cautandu inse mai bine, o
vedi in oglinda convecsa — unu monstru. O

literatura, unu poporu fara istoria, este unu materialu adunatu gramada pentru unu palatiu.

Materialulu inse nu-i inca palatiulu, si pana n'a devenitu palatiu, *nu-lu cercetéza nime si nu-lu admira nime.*

Sê vedemu in câte-va sîre cum stau Portugesii cu istori'a literaturii lor.

Costa e Silva a publicatu in 1865 la Lisbona 10 volume de alegeri din diversi autori, buna-óra ca la noi Arone Pumnulu in „*Lepturariu.*“ *José Gomes Monteiro* a scrisu numai articuli critici, ca si unii de la noi. *Francesco Freire de Carvalho* a scrisu despre institutele literarie.

Istori'a literaturii portugese din seclulu alu XIX (la literatura portugesa en el siglo XIX) vre s'o deie Antonio Romiro Ortiz.

Este óre posibilu, ca sê se scrie o istoria a literaturii mai inainte de a se fi cultivatu artea critica, mai nainte de a se fi luatu in particulariu operele la critica pentru si contra, dupa cum adeca sunt parerile ómeniloru divergente?

Se póte scrie istori'a unui poporu mai inainte de a se aduná si cerne documintele istorice? Ceea ce sunt documintele pentru istori'a politica, sunt studiele critice particularie pentru istori'a literaturii.

Nici una nici alt'a.

Celu ce va díce din contra, lu-rogu sê-mi demustre. Pentru mine probéza trecutul.

Cum stá la noi critic'a literaria? Ea a inceputu taliter qualiter si d'o parte si de alt'a de Carpati. Dar cum a inceputu si cum merge? Aici este aici? Unii critica ce-i reu a principio, si cugeta câ au afluatú pétr'a intieptiunii, déca potú díce câ *reulu este reu.*

Greu lucru, demnu de umerii lui Piticotu. Acésta scóla de critici, câ-ci ea se batujouesce, vre-am sê dícu, se considera pe sine ca scóla; pe langa marea lorú insemnate critica, mai sunt inca si ómeni fórte *loiali* si *modesti.*

Pentru esemplu, ei se critica imprumutatu unulu pe altulu, se citéza prin scrieri unulu pe altulu ca autoritáti, si déca mai au si câte unu *diariu de cabinetu*, in acela acum cetesci, câ cutare séu cutare scolaríu este unu mare filosofu, celalaltu mare poetu, ér alu treilea nu sciú mai ce *mare.*

Si apoi ca nu cumva vre-unulu dintre cei vechi séu dintre cei noi, cari nu au onórea de a se numí „*ai lorú*“, sê le intunece aureol'a, se

scóla din candu in candu pentru a-i latí, cum credu ei, la pamentu.

Ei credu, câ acést'a le succede cu atátu mai usioru, déca incérca operatiunea lorú la de aceia cari dormu sub glia, si nu se mai potú aপর, d. e. cum este Sincai, Petru Maioru, Barnutiú si a., séu la de aceia cari nici candu n'au pretinsu a fi considerati de *literati*, si cu atátu mai pucinu viséza ca sê se apere contra atacuriloru ce li se facu, d. e. cum sunt „*copiú ver-suinti*“ de la Orade.

In scurtu devis'a lorú este: „*bate pe celu batutu si omóra pe celu mortu!*“

Si Don Quixotes, fia iertatu, avea mai mare curagiu.

Acésta venerabila scóla mai are si aceea loiala intentiune, câ-ci ea voiesce sê-i traga Romanulu pelea preste urechi si sê-lu imbrace cu piele straina, pentru câ nu i se impare de Romanu déca lu-va lasá cu pelea propria.

Acésta operatiune aduce cu sine pré naturalu, câ acesta scóla trage tiptilu ici si cólea pelea de pe câte unu strainu, si o aduce in piéti'a literaturii romane, ca productu pamenteanu.

Si apoi déca i se intempla de lu-afla ca si pe *cutare* din fabula cu pelea altuia, séu ca pe dlu T. L. Maiorescu cu „*critic'a poesiei*“ copiata din estetic'a lui Vischer, totu-si arc natura fericita, câ-ci se consola cu dîs'a: „*Reden ist Silber, schweigen ist Gold.*“

Dar pentru ce sê mai perdemu timpulu cu atâtea „*convorbiri*“ despre astu-feliu de materie pucinu materiale.

Sunt altii, dar fórte pucinu critici resfirati ici cólea, cari de si cu totulú isolati si adese ori chiar necunoscuti la o lalta si fara nici o organizare patenta séu secreta, critica din candu in candu opere despre alu caroru meritu publiculu séu este la indoieála, séu in ratecire, séu se considera si le pretiuesce dupa cum merita, fara a-si poté dá inse motivele, câ pentru ce.

Aici este locul criticeii. Aici este terenulu in care ea póte aduce fructe.

Aici este critic'a absoluta necesaria, dar o critica ratiunala, adunca, instructiva, luminata si severa, fara cea mai mica umbra de partialitate, ignorantia séu recintia, ér nu o critica diletanta, siarlatana, sicofanta, care venéza interese séu voiesce anume sê corumpa gustulu, sê ratecéscá mintile, batujouerindu ex professo totu ce este caracteristicu natiunálu, fondatu in natur'a nealterabila a poporulu, si care nu se póte substituí prin o natura straina. fara periclitarea chiar a individualitáti, cer-

candu a destinge totu ce este propriu. originalu, pentru a înlocá unu ce cu totul străinu.

Acești pucini critici, déca ei nu numai nu voru langedî, dar din contra si-voru înnoi potterile, si voru îndesá lucrările împămentenindu critic'a si întemeiand'o pe base solide, voru poté pregetí calea istoriei literaturii.

Unu reu este inse si la acești critici. Si acest'a este, cá ei mergêndu izolati nu se întereséza de locu séu pré pucinu unii de scrierile altor'a.

Eu nu întielegu acésta interesare, cá ei nu se voru cetí si studiá unii pe altii, ci întielegu aceea, cá ei nu vinu a se prinde la desbatere si frecare seriósá a pareriloru si a ideiloru ce le emite unulu séu altulu.

Pentru cá nime nu póte fi atátu de incapátinatu, ca sê pretinda cá elu este *infalibilu*.

Asié ce-va si-atribue numai *Papa* si *sobolii* francmasoni de la Iasi. Celu de antâiu crede, cá absurditatea inca este adevéru, ér cei din urma cugeta cá progresulu se póte operá prin distrugere.

Aurulu se purifica prin focu, si lumin'a nasce din frecare.

Aceste procese din lumea fisica sunt totu atátu de reale si in cea spirituala.

Asié dara mai antâiu trebuie preparatu materialulu, trebuie ca despre operele literarie sê se chiarifice ideile asié numitei „*partis potioris et sanioris*“ a literatiloru si sê se fipseze óre-cum valórea cu care trece oper'a in opiniunea publica.

Candu s'au facutu acestea, istori'a literaturii are sê urmeze de sine.

Acest'a este cursulu naturalu. Proba ni dau despre acésta literaturile clasice.

O cestiune, care cugetam la inceputu s'o tratezu in câte-va síre — éta câtu s'a lungitu.

Permite-mi, amice, a-ti congediá acum atentiunea si a-mi pune si eu condeiulu, nu ca sê mai pauseze, ci ca sê faca nisce apelatiuni, recourse, si ce mai sciú ce, pentru aperiarea dreptátii atacate la cutare tribunalu.

La revedere!

Radu Nasturelu.

Pentru amoru.

— Novela. —

(Fine.)

Acestea se întimplara in câte-va minute, si preotulu indata se iví éra.

Victoru statea ca 'mpetrítu.

— Lasámu lucrulu sê se desfasiure de sine, séu lu-desfasiura mai tardú însu-ti! Acuma esti suprinsu, sê continuámu ceremoni'a — díse, si luandu pe Victoru de mana, intrara in bisericá.

Clara atunci se desceptá, cu fati'a veneta, tóta grati'a disparuse de pe ea.

Ceremoni'a in scurtu timpu se sferísí, si óspetii, mirandu-se unulu la altulu, plecara îndereptu. Nimenea nu scieá deslucí lucrulu, si n'avea de cine întrebá.

Preste pucinu timpu, dípa-ce a ajunsu óspetii la castelu, inserá.

Luminele se aprinsera, si indata — óspetii in giurulu mesei toti, asceptau mirii sê între.

Mirés'a inse nu mai viniá. Nu viniá, cá-c mirele a disparutu. Nu este unu sufletu de omu sê scie ce s'a facutu?

Mirés'a siedeá singura într'o odaia, si o femeia betrana confidenta i tienea man'a pe frunte. Nu plangea mai multu, — nu potea plange.

Scieá cá óspetii o ascépta, pricepea scandalulu, dar ce sê faca, stá ca zidulu ce nu póte fugí dinaintea tresnetului. — — — — —

Pe valea manastirii pe o carare o umbra négra mergea repede.

La bráu avea unu cutítu de venatu — póte arma pentru nópte.

Ajunse la manastire — trecú pe langa ea, perí in padure.

La unu fagu mare si stufosu statú in locu, si priví pe pamentu multu timpu.

Pe pamentu naintea lui unu cadavru in nescé haine albe spintecate — culcatu pe trupin'a fagului. Langa cadavru o ulcítia mica plina de radecini.

Junele ce amblá pustíu prin nópte, se plecá langa cadavru, i sarutá fruntea. apoi standu in genunchi se rogá multu timpu lui Ddiu, — apoi éra sarutá fruntea cea rece, si-scóse cutítulu din bráu si lu-strapunse in peptu.

Si candu se involbau norii pe ceriu, si candu gema furtun'a — tresniá într'unu arbore, într'o stanca — si dómn'a Clara tîpá si urlá de frica, si se ascundea langa spatele servitoriloru. si s'astupá cu hainele loru si gema de frica....

Si candu érá nóptea négra si pustía, viniu la ferésta dóue umbre, si o spariau si o chia-mau afara, si díceau cá nu si-a implinitu nunt'a, sê mérga sê síeda in fruntea mesei.

Si candu adormiá, vineau la capatâiu si-i scuturau perin'a sub capu, si o desceptau din somnu, si nu-i dau repausu.

Si candu erá trédia nóptea — vineau umbrele de mana si se puneau la ferésta si si-totu miscau capetele si se inchinau si nu potea dormi.

Si avea somnu si n'avea linisce in veci.

In padurea manastirei unu mormentu in umbr'a arboriloru la capu cu dóue cruci. In tóta primavéra se preamblá la elu dîn'a primaverii si preserá flori pe elu. Tóta demanéti'a le udá ceriulu cu róua, tóta demanéti'a le sarutá zefirulu, si o filomela amorósa in tóta sér'a cantá de a supra lui pe o crénga cantarea cea mai dulce, unu cantecu de amoru!...

V. R. Buticescu.

S A L O N U :

Conversare cu cetitóriele.

Petrosieni 28 septembrie.

(Inchisóre frumósa, — la graniti'a Transilvaniei, — pe unde numai paserea sbóra, — lun'a melancolica, — dîn'a si ciobanulu, — visulu copileloru, — unu murmuru misteriosu, — unu cantecu, — de la Pischi, — valea Streiului, — susu la dealu, — cucuruza cu frun-di'a 'n susu, — poesia si prosa, — canteculu prin somnu.)

... Dar unde am ajunsu?...

In o inchisóre mare... Salute tîe inchisóre frumósa, salute tîe cuibu feericu, unde sufletulu meu se simte ca intr'unu raiu divinuu... Salute tîe inchisóre, unde spiritulu meu are ocaziune sê admire si sê adóre libertatea!...

In munti e libertate!... Si eu sum intre munti. Dar cum vorbescu eu intre munti de inchisóre? Éta cum!

Me aflu la graniti'a Transilvaniei, in satulu Petrosieni, in o vale frumósa, incungiuurata giuru in-pregiuru de munti secolari, cari opréscu vederea, peste cari numai paserea trece, si — drumulu de feru. Aice sórele resare mai tardfu, si apune mai de graba, par' câ ar fi si elu unde-va vr'unu canonicu romanu... Aice sum despartítu de lume, sum inchisu, murii inchisorii mele sunt muntii... Éta inchisórea mea!... CREDU, câ si fratele Porutiu ar petrece mai bucurosu in o asemenea inchisóre.

Lun'a luce melancolicu printre frundiele stanceloru, radiele ei strabatu prin ferésta in odai'a mea, si mi-saruta fruntea... Deschidu ferést'a, me uitu afara in vale si susu la munti... Umbrele arboriloru ca nesce fantasme din traditiunile poporului, se légana usioru si rapescu fantasí'a mea... si par' câ vedu o figura incantatória... o dîna a paduriloru... care cu cositi'a-i desplatita, cu ochii ei de focu, cu picidórele-i de gazela, sbóra din crénga in crénga, cautandu-si amantulu... pe mandrulu ciobanelu „pare-ti trasu printr'unu anelu“...

Ferice de elu ciobanelu!...

E tacere... Satulu intregu dórme... Copilele din satu nu mai canta... Viséza si ele — de siguru despre cutare june, fetu-frumosu cu perulu aurosuu... Adorabila póte sê fia o copila, care in candórea amoru-lui ei viséza asié visu frumosu!...

Dormiti copile dalbe, dormiti, si dormindu vi-

sati visuri frumóse!... Apoi desceptati-ve la o realitate frumósa, si descepte — totu visati!...

Eu nu potu dormi... Insedar mi-inchidu ochii, somnulu fuge departe de mine...

De ce?...

Ah! ventulu adhia linu, si pe aripele sale mi-aduce din departare suspine dulci, siópte melancolice, murmurulu misteriosu alu unui riu ce curge josu in vale la picidórele muntiloru... Acolo curge Jiulu, si unde le turbate sfarma stanc'a ce li stâ in cale, si se frangu si ele, si moru... Éta sórtea omenésca!

Ascultu murmurulu riului, si adancitu in misteriele lui mi-aduce a minte de capitanulu de haiduci Jianu, carele dóra chiar in aceste locuri a haiducitu, si din fundulu codriloru par' câ audu canteculu:

N'ati audítu de-unu Jianu,
De-unu Jianu, de unu Olteanu.
De unu hotiu de capitanu,
Care ambla prin paduri,
Cu doi-spre-diece panduri.
Cu ghibe si cu poturi?
Elu ie miei de la ciobani,
Si cai buni de la mocani,
Fara plata, fara bani!
Si pandesce la strimtori,
Sê despóte negustori,
Si totu prinde la boeri,
De-i curatia de averi!...

Ventulu incepe sê sufle mai aspru, si canteculu nu se mai aude...

E bine, eu v'am spusu, câ sum la Petrosieni, dar am uitatu sê vi povestescu, cum am vinitu aice?

Cum?... Pe drumulu de feru... Mintea omenésca a deschisu si pe acolo cale liniei ferate, pe unde mai de multu numai vulturii sborau... Lini'a Pischi-Petrosieni e un'a dintre cele mai admirabile ale imperiului austriacu.

Doriam de multu sê vediu aceste parti romantice, unde civilizatiunea a vinitu sê perfectiuneze ceea ce natur'a a produsu in prisosintia. In fine dorinti'a mea se realisá prin gentil'a invitatiune a unui bunu amicu alu meu.

Erá eri dupa miédia di la trei óre, candu trenulu plecá cu noi de la Pischi. Societatea nóstra mica se compunea din trei insi, chiar destui pentru ca timpulu sê tréca iute si órele sê ni para minute...

Calea ne conducea prin o vale frumósa, impresorata de dealuri si munti, in mijloculu valei sierpuiá cu

murmuru furiosu unu riu, Streiulu sprintenu... Ori incatrau ni aruncamu privirea, ni se presintă totu câte o panorama noua din cele mai frumoase... Statiunile calei ferate treceau una dupa alta iute, si astu-felu sosiramu in fine la Puiu.

De aice incolo incepe partea cea mai romantica a calei. Lini'a ferata se totu urca la munte, la siese spre-diece stangeni totu câte cu unu stangenu. E unu ce inforatoriu a ne uită inaintea noastră pe această cale. Déca aruncămu privirea in susu pe cóstea muntelui, vedemu calea ferata susu pe pisculu stancei, si ne cuprinde unu cutremuru sciindu că si noi avemu sê trecemu pe acolo. Inse calea nici nu se urca oblu in susu, ci se totu întorce si rentorce; trece peste munti, viaducte, stance taiate, tuneluri, séu incungiura munti.

Astu-felu sosiramu la Crivadi'a. Statiunea e susu in vârful stancei, ér satulu zace josu la vale in o afundime inspaimentatória.

Nici odata nu voiu uită sér'a acést'a. Eră o séra pré frumoasă, lun'a reversă radiele sale melancolice a supra positiunii pe cale caletoriamu. De o parte stancele cu fruntea loru plesiuva, de alta parte văile afunde se vedeau ca in o panorama fantastica. De a drépt'a se 'naltia spre nori o stanca taiata in dóue, pentru ca prin elu sê póta trece drumulu de feru, — ér mai incolo se intindea o vale cu case merunte, si in vale se vedea curgându cu iutiela unu riurelu de munte, pe a carui tiermure pe unu petecu de pamentu cucuruzulu eră inca verde. La vederea cucuruzului noi intonaramu canteculu:

Cucuruzu cu frundi'a 'n susu,
Tiucu-i ochii cui l'a pusu...

si astu-felu totu cantandu, si totu urcandu-ne la dealu, sosiramu la Banitia, puntulu celu mai innaltu alu linei întregi.

Ne scoboriramu sê vedemu mai bine positiunea, si vediuramu o stanca intrăga de marmore rosiiu. Atăt'a marmore rosiiu este p'aice, încātu si petrisiulu sîneloru se face cu marmore.

De aice pana la Petrosieni calea totu se cobóra. Locomotivulu firesce se intrebuintia mai multu a impededă tronulu, decātu a-lu trage. In stang'a trecemu pe langa renumit'a pescera cunoscuta sub numele „Cetatea Boli“, ér in drépt'a se ivesce dintre munti Jiulu furiosu, care rumpendu stavilele din cale, curge spre Roman'a libera. Suntemu in patri'a lui Jianu. Par' că audîmu din codru canteculu lui:

Toti de dinsulu că fugea,
Toti de elu se geluía
La Domnulu, la Caragea.
Domnulu potira-aduná,
Dupa hotiu elu o maná.
Ér Jianu intielegendu
Cele ce-i treceau prin gandu,
Se 'ndrumia spre Oltu fugendu.
Candu la Oltu, Oltu-i umflatu,
Cá la munte l'a ploatu:
„Mei Romane, mei podaru,
Trage podise'a de caru,
Se me treci la cel'a malu
Cu vitézulu estu de calu.
Trage podulu mai de-a dreptu,
Pan' nu-ti punu unu glonte 'n peptu,
Nu-mi fi dusmanu, si-mi fi frate,
Dé nu vrei unu glonte 'n spate!“

Calea trece, se cobóra totu mai in josu. Jiulu se 'ntorce din colo de stanca, si noi nu mai audîmu canteculu.

Dar éta incungiurâmu stanc'a, si canteculu resuna de nou:

Dar podariulu se gandeá,
Si cu lene se 'ntindeá.
Déca vedea si vedea,
Jianu rostulu nu-si perdea,
Elu se aruncá in notu
Cu sufletu, cu calu cu totu.
Calu 'n apa se luptá,
Ér Jianulu cuventá:
„De câtu sê me rogu de prostu,
Cá se deie podu 'n rostu,
Mai bine cu murgu 'notu,
Cá si elu e puiu de Oltu!
Decātu se me caciulescu
Mai bine me haiducescu!
Hai voinice murguletii.
Nu mai face perulu cretiu,
Hai la Slatin'a 'n judetiu.
Unde gazda ne-omu aflá
Si-amendoi ne-omu resuflá...“

Locomotivulu fluera, si acestu sunetu s'aude fantasticu intre munti, echo lu-repete de multe ori...

Sosiramu la Petrosieni...

O tíera pentru o odaia! — In fine apoi si pentru unu pretiu mai moderatu (4 fl. 50 cr.) capetaramu o odaia, care intr'atât'a ne incantă, încātu ni-a venitu gustulu a ne rentorce numai decātu. Sér'a cu luna, valea frumoasă, riulu cu murmurulu seu, muntii din giuru, — tóte ne-au placutu, — numai un'a nu: aceea adeca cumca sub ferést'a tóta nóptea grohotira vr'o 500 de porci.

Poftimu a te adanci in meditatiuni poetice, cu astu-felu de acompaniare!...

In diu'a urmatória apoi visitaramu cele ce sunt de vediutu p'aice, coloni'a de la Petrosieni si Livedieni, fabric'a de caramide; dupa aceste merseram la Petrila, unde avuramu ocaziune sê admirâmu un'a dintre cele mai bogate bái de carbuni de pétra ale Europei, si alte multe lucruri frumoase de vediutu, la cari de siguru m'asiu fi uitatu cu mai multa placere, de cumva eram in societatea dtale, multu frumós'a mea cetitória...

Si-acuma diu'a a espiratu... si eu stau la ferést'a... ascultandu murmurulu Jiului... si-audu canteculu sunandu:

Fugea murgulu, cătu fugea,
Dar potir'a-lu ajungea,
Pe Jianu mi-lu prindea
Si-lu ducea la Caragea.
Vai! sermanulu voinicelu!
Saracutiú amaru de elu!
Ca-ci pe locu mi-lu judecara,
Cu lantiuri mi-lu inecara,
Si 'n oena mi-lu aruncara!...

Inchidu ferést'a... dar nu potu sê adormu....
Canteculu mi-suna totu la urechi!...

Stăvilu Vulcanu.

CE E NOU?

** (Societatea academica romana) a tienutu la 8/20 septemvre siedintia publica, asistandu unu publicu alesu La ordinea dilei fu discursulu de receptiune alu dlui Petru Poenariu, despre nemoritoriulu Georgiu Lazaru, — dlu Georgiu Sionu respunse in numele Societătii. — In cealalte siedintie se alesera urmatorii membrii actuali: dr. Alesandru Fetu, P. S.

Aurelianu, Demitru Sturza, Nicolau Cretiulescu, Eudociu Hurmuzachi, — ér membrii onorari acestia: metropolitulu Siaguna, lordulu Stanley, Adrianu Longperrié, A. d'Avril, cav. Capellini, cav. E. Biondelli, Ernestu Desjardins, W. Frochner, Lasteyrie, Charles de Linas, Alexis S. Uvarov, Franciscu Bock, A. Ubicini, Filaretu Chasles, dr. Petru Campeanu, dr. Grigoriu Ciciureanu, Georgiu Ioanidu, dr. Polisu, Constantinu Cretiulescu; éra membrii corespundinti: Grigoriu Stefanescu, dr. Obedenariu, C. F. Robescu, dr. Paulu Vasiciu, canoniculu Gavrilu Popu, profes. I. M. Moldovanu, Ionu Jonescu. Sessiunea se incheiá la 15/27 septemvre.

= (*Societatea Transilvania.*) In siedinti'a comitetului societáti Transilvania, la dóue-spre-diece septemvre 1871, luandu-se in desbatere reportulu comisiunii numita pentru cercetarea actelor concurentiloru la stipendiele societáti Transilvania, s'au votatu urmátóriele conclusiuni: 1. Artemiu Anderco, din Borsia, Maramuresiu, va primí stipendiulu de 140 galbeni pentru medicina la universitatea din Turinu. Unanimitate de voturi. 2. Iosifu Popescu, din Sacele (Satu-Lungu), Transilvania, va primí stipendiulu de 140 galbeni pentru punti si siosele la universitatea de Gand in Belgia. Unanimitate de voturi. 3. Teofilu Olinescu, din Bucovina, va primí stipendiulu de 150 galbeni, la scóla de minere in Liège. Majoritate de voturi. 4. Nicolae Fagarasianu, din Dragosiu, (districtulu Fagarasiu) va primí stipendiulu de 70 galbeni, la politechnicul din Viena. Unanimitate de voturi. 5. Nicolae Gallea, din Palosiu, (Brasiovu), va primí stipendiulu de 150 galbeni, pentru punti si siosele in Gand. Unanimitate de voturi. Se va da fia-caruia câte 20 galbeni bani *electoria*.

Congresulu diuaristiloru romani) se va tiené la *...* in diu'a de 1/13 octomvre in sal'a Atheneulu. *...*

△ (*Advocati noi.*) Dlu Dimitrie Antonescu, practicant de avocat in Macovi'a, cottulu Cenadului, facé dilele aceste censur'advocat'ala din legile civile si cambiale. Dlu Vasilie Paguba, protopretoru centralu in comitatulu Aradului facé asemenea censura advocat'ala din legile civile. Li urâmu succesu bunu!

♣ (*Hymen.*) Dlu Demetriu Peovicu, comerciant in Deva, s'a cununatu in 24 septemvre cu amabil'a domnisióra Sofia Popu din Hatiegu. Fericirea sê-i intimpine totu-de-una pe calea vietii lor!

‡ (*Necrologu.*) In 14/26 septemvre se petrecú la momentu dóm'n'a veduva Ecaterina Berariu n. Caracioni, fós'ta preotés'a gr. or. in Simandu, comitatulu Aradului, lasandu in doliu pe uniculu seu fflu Georgiu Berariu jurasoru comitatensu. Fia-i tierin'a usióra!

Literatura si arte.

* * (*Unu nou diuarium romanescu*) va aparé din 1/13 octomvre in Pest'a, sub titlulu „Patri'a.“ Program'a a si aparutu deja, si ca redactoru e subsemnatu dlu Franciscu Virgiliu Olteanu, fratele episcopului de la Lugosiu. Din acésta programa dreptu specimenu scótemu aceste sí're: „A remané si mai departe in pasivitate, ar insemná atâ't'a, câ noi insine ne-amu subscrisu sentinti'a de mór'te, si câ nu suntemu natiune de viétia.“ Acestu diuarium de ocamdata va esí de dóue ori pe septemana. Editorulu „Patriei“ se díce a fi „unu consortiu romanu.“

* * (*Colectiune de poesii.*) La Bucuresci in librari'a lui H. C. Wartha se afla de vendiare: „Poesiile lui I. V. Adrianu.“ Pretiulu trei lei n. si 50 bani.

* * (*A esítu de sub tipariu*) la Bucuresci brosiura a trei'a din „Istori'a resbelului franco-germanu“, de D. N. Preda. Testulu e bunu, dar portretele par câ-su nesco caricature.

= (*P. T. prenumeranti ai „Amvonului.“*) Dupa o bóla cronica indelungata, reintornandu-me de la Carlsbad intr'o stare, care mi-dâ sperare de sanetate mai buna; am onórea a face cunoscutu p. t. prenumeranti ai „Amvonului“, câ in scurtu voiu reapucá firulu intreruptu alu odârii si redactârii numitei foi eclesiastice. Ceea ce aduc la cunoscentia generala si pana atunci, ce voiu poté dá in asta privintia p. t. prenumeranti deslucire mai detaiata. Oradea-mare 1 oct. 1871. Iustinu Popfiu.

Din strainetate.

* * (*O scena din inchisóre.*) Diuariile franceze ni anuniara sentintiele tribunaleloru martiale, pronunciate a supra nefericitoru, cari luara parte la esaltat'a, dar condamnabil'a lupta de aপরere a comunistoru. Multi fure condamnati la deportare. Ilustratiunea din interiorulu nr. presinte infatísieza momentulu, in care unu asemenea condamnatu, unu june preotu, se desparte de sororile sale, spre a nu se mai rentóree, si spre a nu le mai vedé dóra nici o 'ata. Scen'a e sfasiatória. Chiar si severulu temnitariu si-intóree fati'a sub impressiunea acestei vederi. ...

△ (*Bastonulu lui Napoleonu.*) Mai dílele trecute ex-imperatorele facédu o excursiune cu fiulu seu la Toquai, s'a urcatu pe o punte a portului de mare si din nebagare de séma a scapatu bastonulu in valurile marii. Erá unu bastonu fórte pretiosu, ce-lu avea de suveniru de la unu amicu alu seu inca de pe timpulu candu se urcase pe tronulu Franciei. Insedaru se incercara marinarii ca sê scóta bastonulu din valurile rapitórie si in fine ex-imperatorele plecá cu resignatiune renunsiandu la placerea de a mai avé frumosulu bastonu cu capulu unui vulturu de auru. Dar abié se duse, unu baiatu se aruncá in mare si a esítu — fara bastonu; apoi se aruncá mai de vre-o 6—7 ori si in fine esí victoriosu cu bastonulu in mana, aflandu-lu intre dóue petrii. Baiatul se duse cu bastonulu la imperatulu, si acést'a primindu iubitulu seu objectu, in semnu de recunoscentia si distinctiune a datu baiatului curagiosu — fotografi'a sa.

= (*De unde vine vócea frumoasa?*) Reporturile consuliloru englesi din strainetate, care le-a publicatu de una-di ministeriulu de esterne sub form'a unei carti albastre, sunt elaborate fórte precióse si dau desluciri a supra multoru lucruri, cari pana acuma nu le cunoscea nime, afara de consuli englesi. Astu-felu a aflatu consululu Severn, de unde vine câ toti Romanii (locuitorii din Roma) au voci atâtu de frumóse. Simplu de acolo, câ mamele infasia pe copii (ceea ce nu se face la Englesi.) Déca este mam'a ocupata afara de casa, ea ié cocuti'a, i léga o sfóra sub suori si o anina de unu cuiu, ce sta in parete, lasandu apoi copilulu sê strige óre intregé, „care strigatu indelungatu eesercitéza si cultivéza organele vocii in unu modu extraordinariu.“

Glume si nu pré.

Apoi nu-su civilisatu?

Candu audu fara 'ncetare
Pe mai multi nebotezati,
Câ mi-dîcu in gura mare :
Nu-i din cei civilisati !
Scîi, mi-vine ametiela,
Si am dreptu necontestatu :
Dupa ce sum plinu de fala,
Apoi nu-su civilisatu ?
Dupa ce am cascatu gur'a
Prin Paris si prin Berlinu,
De-unde-apoi castigai ur'a
Pentru totu ce e romanu ;
Dupa ce eu frantiozesce
Sciu trei buche desghiatu,
Ba vr'o d'oue si-inglezesce :

Apoi nu-su civilisatu ?

Dupa ce cunoscu pré bine
Chiar de mod'a me 'mbracă,
Si ori candu cu gratii pline
Complemente a durá ;
Er pe partea femeiesca
S'o admiru neincetatu
Totu in limb'a frantiozesca :

Apoi nu-su civilisatu ?

Dupa ce pe din afara
Recetescu pe Pol-de-Cocu,
Si fumedi mereu tîgara,
Alergandu din locu in locu,
Far' sê am vr'o trebusióra,
Câ-ci me tienu aristocratu,
Si-asta brasla n'o sê móra,

Apoi nu-su civilisatu ?

Dupa ce eu portu barbeta
Lunga tocmai de unu cotu,
Si vedu numai prin lorneta,
Fara care nici cum potu !
Era dogmele crestine,
Care ceriulu ni le-a datu,
Sunt eresuri pentru mine,

Apoi nu-su civilisatu ?

Dupa ce o cabrioleta
Cu doi cai o potu maná
Cu o mana pré cocheta,
Câtu potu chiar si farmecá ;
Dupa ce cu dibacia
Ori ce calu neinvetiatu
Lu-galopu la calaria :

Apoi nu-su civilisatu ?

Dupa ce eu de minune
Cunoscu stogulu a jucá,
Si-am curagiu pe-o carte-a pune
Ce nici poti chiar cugetá :
Dupa ce in lumea lata
Detorii de 'nspaimantatu
Facu, nici cum gandindu la plata :

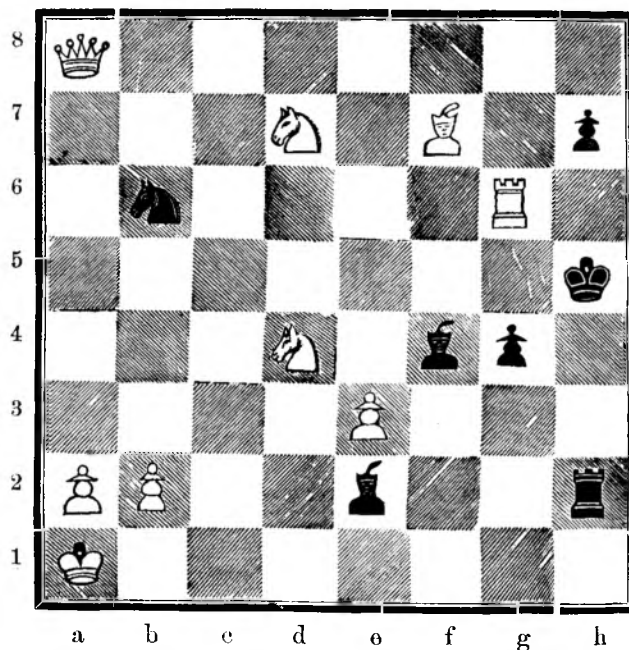
Apoi nu-su civilisatu ?

Georgiu Teutu.

Problema de siacu.

De Nicolae Stanu.

Negru.

Albu.

Albulu incepe si la a trei'a trasura dice matt.

Deslegarea gâciturii din nr. 33., din rubr
si nu pré“ :

„Elu este departe de ca.“

Post'a Redactiunii.

CS Treiluniulu jul.—sept. espira cu nr.
acest'a. Ne rogâmu a renoi câtu de 'ngraba abona-
mintele. Pretiulu pe trei luni 2 fl. 60 cr.

Candu primadata. D'oue versurile. Dorere, nu se potu publica.
Ti-recomandamu de nou se remani la prosa. Amu cetitu cu multia-
mire scrisóra, si ne-amu miratu multu de portarea necalificabila a
respectivului. Dar apoi continuarile ?

Dlui —u. Pros'a va aparé catu mai curendu, dar versulu e
numai o slaba imitatie dupa poesi'a lui Alesandri :

„Ah ! mi-i doru, mi-i doru de tine.

Angerasiu cu dulci lumine !“

Aceste d'oue sire esprima mai multu decatu intrég'a poesia tra-
misa. —

Dlui A. A. Cartea asceptata va sosi peste cate-va dile. Sa-
lutare ! —

CS Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu V,
c'ova VII.